

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Sociální pracovník na základní škole

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Prezentace se koná v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“
č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Neznámá profese sociální práce ve školství

Co dělají sociální pracovníci?

88% ředitelů nevidí uplatnění sociálních pracovníků (Havlíková, 2018)

Paradoxně nevyužitý potenciál:

- více než 100 let historie české sociální práce
- od 70.let 20. století sociální pracovníci v poradenských zařízeních
- více než 30 let terciární vzdělávání sociálního pracovníků

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Terciární vzdělávání sociálních pracovníků:

- <https://www.asvsp.org/standardy/>
- **teorie sociální práce**, společenských a humanitních věd
- **cíle:** sociální změna a rozvoj, sociální soudržnost, posílení a osvobození lidí
- **principy** sociální spravedlnosti, lidských práv, kolektivní zodpovědnosti a respektu k rozmanitosti

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Intervence a metody sociální práce

- případová práce (včetně posouzení životní situace)
- sociální práce se skupinou
- sociální práce s rodinou
- komunitní sociální práce
- sociální poradenství – socioterapie – sociální rehabilitace
- práce se sítěmi (např. síťování, rodinné konference...)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Proč patří sociální pracovníci do škol?

jenom 200 ředitelů má zájem o školského sociálního pracovníka (Havlíková, 2018) – rostoucí potřeba

- spolupráce mezi školou a OSPOD
- spolupráce s dalšími odborníky a institucemi
- posílit socializační funkci školy
- prohlubující se sociální nerovnosti ve třídách

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Další faktory, které mají vliv na **zájem** o sociální pracovníky

- velikost a zaměření školy
- kraj, ve kterém škola působí – nezaměstnanost, sociální vyloučení

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Faktory, které mají vliv na **nezájem** o sociální pracovníky

- chybějící legislativa
- nedořešené financování
- nedostatečná informovanost ředitelů
- systém poradenství ve školství – saturace činností sociálního pracovníka jinými pracovníky
- očekávání, že třídní učitele budou řešit např. spolupráci s rodiči

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Doporučení:

- zvýšit **informovanost o sociální práci v rezortu školství**
- systémově zajistit financování
- mezioborová a mezirezortní diskuze: obsah pracovní náplně a role sociálního pracovníka + modely
- výzkum se sociálními pedagogy/sociálními pracovníky ve školách...

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Modely školské sociální práce v ČR

- klinický model
- komunitní model – komunitní škola

Sociální pracovník:

- zaměstnanec školy – školní poradenské pracoviště
- zaměstnanec školského poradenského pracoviště
- zaměstnanec odboru sociálně-právní ochrany nebo odboru školství

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Jak by se to dalo?

Příklady dobré praxe

projekty

aktivita obcí

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Studentský projekt Service-Learning – cíle:

- ověřit ve vybrané ZŠ část pracovní náplně sociálního pracovníka
- navrhnout pracovní náplň sociálního pracovníka na ZŠ
- navrhnout doporučení/metodiku pro další základní školy v ČR
- zvýšit povědomí o školské sociální práci

<https://www.facebook.com/skolskasocialniprace>

ZŠ B. Němcové Přerov – sociální pedagog

<https://portal.csicr.cz/Web/600146880/Clanek/275>

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Výsledky výzkumu – vykonávané činnosti:

- ZŠ B. Němcové Přerov (sociální pedagog)
- ZŠ Svítání Pardubice (sociální pracovník)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Co dělají sociální pracovníci/sociální pedagogové?

- Poradenství rodičům týkající se výchovy a vzdělávání dítěte.
- Poradenství a vedení dítěte v náročných situacích.
- Sociálně-právní poradenství rodičům, případně starším dětem.
- Poskytování poradenství ve věcech podmínek života rodiny.
- Podpora rodičů při jednání s jinými organizacemi.
- Podpora rodičovských dovedností.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Co dělají sociální pracovníci/sociální pedagogové?

- Analýza a diagnostika klimatu školy a třídy, včetně práce se třídou
- Provádění sociálního šetření v terénu
- Podpora při řešení konfliktních situací - krizová intervence, poradenství nebo mediace
- Preventivní vzdělávací programy zaměřené na právní vědomí, ochranu zdraví, řešení konfliktů, rizika spojená s užíváním návykových látek, plánování vlastního života apod.
- Zajišťování volnočasových aktivit dětí

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Co dělají sociální pracovníci/sociální pedagogové?

- Účast na výchovné komisi ve škole
- Účast na případových konferencích
- Spolupráce s dalšími institucemi: sociální služby, OSPOD, Policie ČR...

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Co dělají sociální pracovníci/sociální pedagogové?

- Zprostředkování doučování a pomoci s přípravou do školy
- Příprava a realizace adaptačních kurzů pro žáky
- Podílení se na vzdělávacích aktivitách v běžné výuce (třídnické hodiny, projektové dny aj.)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Co nabízejí studentky škole?

- aktivity primární prevence
- doučování vybraných žáků
- individuální sociální práci ve spolupráci s ŠPP
- výzkumná, projektová a fundraisingová činnost
- práce s komunitou – organizace komunitních akcí
- sociálně právní poradenství

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Rozšíření nabídky školy:

- rodinné konference
- organizace dobrovolnické práce nejenom rodičů, ale žáků včetně výchovy k občanství
- vlastní dobrovolnická práce ve prospěch školy

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Sociálně pedagogická poradna - Zlín

- Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje II CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0018903
- <https://www.kr-zlinsky.cz/zlinsky-kraj-zridil-socialne-pedagogickou-poradnu-aktuality-16937.html>
- sociálně pedagogická podpora a péče intervenčního charakteru pro žáky a jejich zákonné zástupce se sociokulturním znevýhodněním, rizikovým chováním či jiným znevýhodněním souvisejícím s výchovou a vzděláváním

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Sít'ování – Olomouc:

- projekt MPSV Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny - sít'ování

AKTIVITY:

- kulaté stoly – strategické otázky
- workshopy – metodici prevence, sociální kurátor, sít'ařky
- konference o školské sociální práci (24.10.2019)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místo závěru:

- ...pokračovat v diskuzi, výzkumu a hledání řešení ve prospěch dětíve prospěch nás všech....
- „Omnia sponte fluant, absint violencia rebus.“
Vše nechť se děje po dobrém, nechť není násilí v ničem.“
Jan Ámos Komenský

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Literatura:

HAVLÍKOVÁ, J. Sociální práce na základních školách a ve školských poradenských zařízeních: analýza současného stavu v České republice. Praha: VÚPSV, 2018.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR